

ע"פ 7668/07/18 - אי ריידר מוטורס בע"מ, חנניה הלוי נגד מחלקה משפטית ארצית לתיקי מכס ומע"מ - תל אביב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 7668-07-18 אי ריידר מוטורס בע"מ ואח' נ' מחלקה משפטית ארצית לתיקי מכס ומע"מ
- תל אביב

בפני כב' ס. הנשיאה השופט י' צלקובניק

כב' השופט י' עדן

כב' השופטת ד' שלו

המערערים

1. אי ריידר מוטורס בע"מ

2. חנניה הלוי ע"י ב"כ עו"ד יעקב דהן

נגד

המשיבה

מחלקה משפטית ארצית לתיקי מכס ומע"מ - תל אביב ע"י
ב"כ עו"ד אפרת מויאל קיטינג

פסק דין

ס. הנשיאה י' צלקובניק:

המערער 2, מנהלה ובעליה של מערער 1, חברת אי ריידר מוטורס בע"מ שעסקה בין היתר ביבוא כלי רכב חשמליים, (להלן: **המערער או החברה**), הורשעו על ידי בית המשפט השלום באשדוד (כב' השופטת ש' חביב) בעבירות כנגד פקודת המכס [נוסח חדש], ובכללן, הברחת טובין לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס, הגשת רשימון כוזב לפי סעיף 212(א)(4) לפקודת המכס, מסירת אמרה או הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 212(א)(6) לפקודת המכס, הטעיית פקיד מכס בפרט מסוים העלול לפגוע במילוי תפקידו לפי סעיף 212(א)(9) לפקודת המכס; בנוסף הורשעו בעבירה של השטת טובין בניגוד לצו פיקוח, לפי סעיף 7 לפקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש] תשל"ט-1979.

על המערער הוטלו 7 חדשי מאסר לריצוי בפועל, מאסרים מותנים, קנס בסך של 30,000 ₪ (שישולם ב- 10 תשלומים חדשים החל מיום 20.5.2019), וחתימה על התחייבות בסך של 100,000 ₪ להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע למשך 3 שנים.

על החברה הוטל קנס בסך של 80,000 ₪ שישולם עד יום 20.8.2018.

הערעור מופנה כנגד ההרשעה, ולחלופין כנגד מידת העונש.

כתב האישום

המערערים ייבאו מסין מכולה שהגיעה לנמל אשדוד ביום 14.10.2010. על פי מסמכי היבוא שהוגשו למכס באמצעות סוכן המכס ג'קי ליין לוגיסטיקה (להלן: **סוכן המכס**) ובכללם רשימון יבוא (מס' 0023102288) ונספחיו, שכללו חשבון

ספק ומפרט אריזה מיום 27.8.2010, הוצהר כי הטובין המיובאים הינם 125 קרטונים של אופנים ו- 200 חבילות של חלקי חילוף לאופנים. סיווג הפריטים ברשימון נעשה על ידי סוכן המכס; כמו כן צורף שטר מטען מיום 10.9.2010 שבו הוצהר, בדומה, כי מדובר באופנים ובחלקי חילוף לאופנים.

בבדיקת המכולה שנערכה על ידי חוקרי המכס, התברר, כנטען בכתב האישום, כי בניגוד להצהרת המערערים, היבוא כלל 125 יחידות אופנים עם מנוע עזר חשמלי - אופנים חשמליים - שסיווגם הנכון הוא בפרט המכס 87119030, ולא כפי שהוצהר על ידי המערערים. יצוין כי מדובר באופנים שחלות הגבלות על יבואם, ונדרשים היתרים שונים לשחרורם מהמכס, שלא היו בידי המערערים, ובכללם אישור בדיקה ממכון התקנים, ואישור מעבדה לרכב על עמידת האופנים בהוראות משרד התחבורה (**הוראת נוהל T-0211-01 מיום 22.7.2010, ליישום התקן האירופאי בישראל לאופנים עם מנוע עזר, ת/35**). עוד נטען בכתב האישום כי המערערים הציגו לרשויות המכס, תוך הטעית הרשויות, אישור מכון התקנים שניתן לדוגמת אופנים שלא תאמה את האופנים שיובאו, אלא לסוג אחר של אופנים.

בכתב האישום יוחס למערערים לפיכך, כי לא המציאו לרשויות המכס את ההיתרים הנדרשים לשם יבוא האופנים; כי הטעו את רשויות המכס בהצגת אישור מכון התקנים שהיה של דוגמת אופנים שאינה מתאימה לאופניים המוברחים, אלא לסוג אחר של אופנים, שהוצג למכון התקנים על ידי המערערים; כי הגישו רשימון כוזב על נספחיו, בדבר זהות הטובין המיובאים, ובין היתר כי יש להם אישור ממכון התקנים; כי ייבאו את האופנים המוברחים, מתוך כוונה להונות את האוצר, ולעקוף איסור או הגבלה בניגוד לצווי פיקוח החלים על יבואם (**בית המשפט ציין בפסק דינו כי ההגבלות על יבוא אופנים עם מנוע עזר מופיעות בצו יבוא חופשי (תיקון מס' 2) התש"ע-2010, ק"ת - שיעורי מק"ח 1598, 242, מיום 9.3.2010; (פריט 87.11 בתוספת הראשונה)**).

הכרעת הדין בבית משפט קמא

על פי הראיות שהובאו בפני בית המשפט קמא, נפתחה המכולה בפעם הראשונה ביום 20.10.2010 בעקבות שיקופה, ועלה חשד כי מדובר ביבוא של אופנים חשמליים. המכולה נפתחה פעם שניה ביום 25.10.2010, והטובין צולמו על ידי חוקרי המכס, בנוכחות המערער, נציגת סוכן המכס (העדה **מירי סגל**, ששימשה כמנהלת סניף אשדוד מטעם סוכן המכס), ואנשי מכס נוספים, ובכללם העדה **סוזן וקנין**, ששימשה כמעריכה במכס אשדוד (ת/1, ת/13). נוכח התרשמות החוקרים כי מדובר **"באופנים חשמליים המוכנים (ים) להתקנת מנוע, סוללה ובקר"** (דוח פעולה של החוקר **חיים טמיר**, ת/15, צילום חלקי האופנים ת/66) - ומובהר כי בניגוד למשתמע מכתב האישום האופנים במכולה היו **ללא** מנוע עזר (י.צ) - הועבר הנושא לחוות דעתו של המערך הראשי במכס אשדוד, המהנדס **יעקב ציבורו**.

בחוות דעתו של ציבורו (ת/33), נקבע, כי מדובר באופניים חשמליים שאינם מוגמרים, עם מאפיינים המאפשרים להסבם לאופניים חשמליים, ובכללם: ציר חלול בגלגל האחורי, המאפשר העברת חיווט; קיומו של תא למצבר; מד מהירות; שקע חשמלי לחיבור מצבר למטען ומפסק הפועל באמצעות מפתח; גלגל אחורי הבנוי בצורה מיוחדת **"כאשר בתוך החישוק משולב מגנט קבוע אשר ישמש סטטור של מנוע חשמלי"**; עוד צוין בחוות הדעת כי באריזת האופניים במכולה, נמצא **מטען למצבר**, ציוד תאורה ואיתות **"אשר לא אופייני לאופנים רגילות"**.

נוכח הוראת סיווג 3(2)(א) לצו תעריף המכס לפיה, "כל התייחסות לפריט בפרט כלשהוא יראוה ככוללת התייחסות לפריט זה כשהוא בלתי מושלם או בלתי מוגמר, בתנאי שכפי שמוצג הפריט הלא מושלם, או הלא מוגמר יש לו את המאפיין המהותי של הפריט המוגמר או המושלם", נקבע על ידי המערך ציבורי כילטובין "מאפיינים מהותיים של אופניים עם מנוע"; משכך, נפסל הסיווג של אופניים (רגילים) המופיע ברשימת היבוא ונקבע סיווג של "אופניים עם מנוע עזר חשמלי".

עוד נקבע, על פי הראיות שהוצגו, כי לאחר פתיחת המכולה, נלקח אחד מזוגות האופניים לבדיקת מכון התקנים שנערכה ביום 3.11.2010 (ת/37), ומבדיקה זו עלה, כי לא קיימת התאמה בין האב טיפוס שהוצג על ידי המערך ונבדק במכון התקנים (תעודת בדיקה, ת/40, מיום 14.12.2009), לבין האופניים המיובאים. ב- ת/37 צוין כי הבדיקה בת/40 התייחסה לאופניים, ולא "כאופניים עם מנוע עזר", וכי באריזת הטובין נמצא מטען שלא נבדק בבדיקת אב הטיפוס. עוד צוין, כי קיימת אי התאמה בבולם קדמי, ובפריטים נוספים.

המערך טען בבית משפט קמא כי מדובר ביבוא של אופניים רגילים, שנועדו לסבלות, וכי לא הוכח כי מדובר באופניים חשמליים. בהקשר זה אף נטען, כי למערך לא היה כל אינטרס כלכלי ממשי להטעות את המכס, שכן החיסכון במסי היבוא על אופניים רגילים בכמות שיובאה, אינו גבוה, ומסתכם ב- 4700 ₪, ביחס למס המוטל על יבוא אופניים חשמליים; המערך טען בעדותו כי על האופניים הותקנו פריטי "פלסטיקה" חסרי חשיבות, וכן "מכוונים, כאילו אפשר היה לחבר איתותים, אורות. לוח שעונים שנראה דומה לאופנוע", שנועדו לצרכי "גימיק" שיווקי (עדות הנאשם, מיום 7.5.2017, ע' 54).

בית המשפט דחה טענתו של המערך כי מדובר באופניים רגילים בלבד, והעדיף על פניה את עדותו וחוות דעתו המקצועית של המערך ציבורי, כמתואר. עוד צוין, כי ציבורי התייחס בעדותו גם לכך שבאריזות חלקי האופניים שיובאו היה מטען שנועד להטעות מצבר, באופן שאינו מתיישב, גם מטעם זה, עם יבוא אופניים רגילים.

נקבע בנוסף, כי חוות דעתו של ציבורי תואמת גם את התרשמותו הישירה של בית המשפט מהאופניים שהוצגו בפניו: "...עולה בבירור כי מדובר באופניים שיש בהם התכונות הנדרשות כדי להפוך לחשמליים - יש בהם מקום ייעודי להרכבת סוללה, לוח שעונים ועוד" (ס' 44), וכי גם אנשי המכס שנכחו במעמד פתיחת המכולה, התרשמו בדרך דומה. בית המשפט קבע בנוסף, תוך התבססות על עדותה של המעריכה, סוזן וקנין, כי אין כל הגיון כלכלי ביבוא אופניים רגילים, עם תוספות שאינן נחוצות לאופניים רגילים, באופן המייקר את האופניים ומכביד על משקלם, שלא לצורך.

המערך טען בנוסף, בבית המשפט קמא, כי כלל לא הזמין מהיצרן בסין את האופניים המיובאים שנשלחו לו, אלא הזמין אופניים שונים מאלה שסופקו לו. לדבריו, עמד על כך לראשונה, רק במעמד פתיחת המכולה בנמל. עם זאת טען, כי דגם האופניים שהוזמן על ידו - PA-001, המצוין במסמכי היבוא, ואשר אושר על ידי מכון התקנים בת/40, זהה למספר הדגם המופיע במסמכי המשלוח שנערכו על ידי הספק בסין.

בית המשפט לא נתן אמון בעדותו של המערך לפיה לא ידע מראש אילו אופניים יישלחו לו, ונקבע כי העדות לא היתה אחידה, ונתגלו בה "סתירות" ו"שינוי גרסאות" (ס' 31 להכרעת הדין). צוין, כי המערך לא הציג כל תיעוד שיש בו כדי

לבסס טענה כי הזמין מהספק דגם אופנים שונה מזה שהגיע לנמל, למרות שתיעוד כזה אמור היה להימצא בידי המערער, שהעיד כי הוא מקיים קשר עם הספק באמצעות האינטרנט; עוד צוין, כי מעדותה של מירי סגל, שהיתה מהימנה על בית המשפט, עלה, כי במעמד פתיחת המכולה, ביום 25.10.2010, המערער לא גילה כל הפתעה נוכח האופנים שהגיעו במכולה, והתייחס בהפתעה רק להימצאות המטענים במכולה, שלדבריו, היו צריכים להגיע במשלוח נפרד.

בית המשפט קמא קבע בנוסף, כי ממכלול הראיות, ובעיקר על יסוד דבריו של המערער בחקירה, עלה כי המערער נהג לפצל את יבוא האופנים חשמליים, באופן שהאופנים יובאו בנפרד, והמרכיבים ה"חשמליים" יובאו במשלוח נפרד, לשם הרכבתם כאופנים חשמליים בבית העסק של המערער. המערער הסביר באמרתו ת/76, כי אמר נואש מהניסיון לייבא אופנים חשמליים, לאחר שייבא "3 דוגמאות כמעט שלמות", שנפסלו על ידי מכון התקנים בשל הגבלת משקל, ולאחר שכבר נגרמו למערער הוצאות של "אלפי דולרים", בגין אי מתן ההיתרים. עוד מסר בת/76, כי בשל כך הורה לספק בסין, "שיפסיק לייצר לי אופנים חשמליות ושיספקו לי שלדת אופניים בלבד ושאר החלקים לצורך הרכבת אופניים חשמליות לצורך הרכבה בנפרד במשלוח נפרד..." (שורות 72-75). בית המשפט עמד על כך, כי באמרתו השניה, ת/77, חזר בו המערער מגרסתו כי מכר אופנים חשמליים, וטען כי ייבא אופנים רגילים שעברו מאוחר יותר הסבה לאופנים חשמליים, כאשר שוק האופנים החשמליים "פרח". עם זאת, בית המשפט הפנה למזכר (ת/20) הנלווה לחקירה בת/77, שבו אמר המערער לחוקרים: "אני הצלחתי לעקוף את צ'יבוטרו ולא יעזור לו כלום והוא לא יכול לעשות לי כלום"; כמו כן אמר: "אני יודע שצריך לשלם מ"ק [מס קניה] אם מייבאים את האופניים החשמליים כחלק שלם".

המערער טען בבית המשפט קמא כי יש מקום לפסול את אמרתו, ת/76 ו- ת/77, שכן בדברי האזהרה לא פורטו החשדות המיוחסים לו, ואלה כללו האשמה כללית בלבד ב"עבירות על פקודת המכס ו/או חוק מע"מ ו/או חוקיות הייבוא". בנוסף נטען, כי האמרה בת/76 נמסרה תחת איום החוקר (פיונטק), כי ייעצר אם לא יחתום על האמרה. עוד טען כי הדברים שמסר לחוקר באמרות שובשו.

בית המשפט דחה גם טענה זו. נקבע כי אין ליתן אמון בעדותו של המערער, שאמינותו נמצאה "נמוכה", כי הושמעו כלפיו איומים בחקירה או כי היה נתון באזיקים עובר לגביית האמרה הראשונה. צוין, כי שתי האמרות כללו פרטים רבים, ונמסרו בשטף, ולא מתעורר רושם כי האמרות נמסרו תחת לחץ. נקבע, כי לשון האזהרה באמרות לא היתה "מיטבית" אומנם, והיה מקום לפרט יותר את המעשים המיוחסים, אולם אין לפסול בשל כך את האמרות, שכן המערער לא הודה ביבוא אופנים חשמליים, ואף היה נהיר לו, עובר לגביית האמרות, מהי תכלית החקירה, שכן המערער נכח בעת פתיחת המכולה ביום 25.10.2010, והבין מה מיוחס לו (ס' 24).

ראיה נוספת למנהגו של המערער בפיצול היבוא, נמצאה בעדותה של מירי סגל, לפיה, במעמד פתיחת המכולה, שאלה את המערער אם מדובר באופנים חשמליים "....הוא אמר שהוא מביא את האופניים האלה בנפרד, הוא מביא חלקים בנמלים אחרים...והוא אמר שהוא מרכיב את זה בעסק, שאלתי אם זה חוקי והוא אמר שזו הנורמה שכולם עושים את זה."

עוד נקבע, כי קיים חיזוק להוכחת כוונתו של המערער להרכיב אופנים חשמליים בישראל, נוכח יבוא שכלל "סטטורים",

מצברים וחלקי אופניים, שבוצע על ידי המערער מאותו ספק בסין, במסגרת רשימון יבוא ת/54, באותם ימים בהם יובאו האופנים דנא. מהרשימון ת/54, עלה, כי כמות החלקים שיובאו (125 סטטורים + 30 סטטורים שונים, 125 מצברים, 130 בקרים), תאמה בעיקרה את מספר האופנים שייבא המערער על פי רשימון ת/53. עוד עלה, כי המערער סרב לשתף פעולה עם החוקרים אשר ביקשו לבצע התאמה בין החלקים שיובאו במסגרת הרשימון ת/54, לבין האופנים שיובאו, וטען כי מכר את החלקים, בלא שהציג תיעוד בעניין זה.

עוד עמד בית המשפט על עדותו של סוכן המכס בחברת ג'קי לין, מר **פודור גבי**, שערך את סיווג הטובין עבור המערער, ברשימון ת/53, וברשימונים נוספים המתייחסים ליבוא אופנים וחלקיהם שביצע המערער באותם חדשים. פודור העיד כי הפנה את תשומת לבו של המערער לכך שסיווג חלקים המיועדים להרכבה באופנים חשמליים אמור להיות **"על פי השלם"**, אולם המערער טען בפניו כי הוא מייבא מנועים לצורך מכירתם **"בשוק החופשי"**, וכי אין לכך קשר לאופנים שייבא במספר משלוחים. עוד מסר פודור, בהתייחס ליבוא אחר שביצע המערער במסגרת רשימון יבוא ת/56, מספר חדשים לפני היבוא דנא, כי לאחר שהתעוררו אצלו חששות בעניין הסיווג, אישר בפניו המערער בכתב ידו: **"כי מדובר באופניים רגילים ללא מנוע וכי אמצעי האיתות והתאורה משמשים אופניים רגילים בלבד"**, ולפיכך סיווג זאת כאופנים (מכתבו של המערער, מיום 27.7.2010, מצורף למסמכי ת/56).

בית המשפט קבע כי הצהרותיו של המערער במסמכי היבוא, לפיהן מדובר באופניים וחלקי חילוף היו חסרות, ולא אפשרו לפודור לסווג נכונה את המוצרים; בנוסף, נדחתה טענה "שהובלעה", בחקירתו הנגדית של פודור, **"כאילו הוא מצוי בניגוד עניינים מול הנאשם ולכן טופל האשמות על הנאשם בדבר יכולתו להעריך נכונה את המוצרים שיובאו"**, וכי טענה זו **"אין לה על מה שתסמוך בנתוניו של התיק דנא..."** (ס' 50).

לבסוף, דחה בית המשפט טענה של "זוטי דברים", לאחר שקבע כי נוכח הערכים שנפגעו בביצוע המעשים **"שיש בהם הטעיית פקידי מכס וייבוא בניגוד להיתרים"**, ועל אף ערכו הנמוך לכאורה, של המס שהיה אמור להיחסך, אין מקום לקבלת טענה זו.

בית המשפט קבע בסיכומם של דברים, כי יש מקום להרשיע את המערער במכלול העבירות שיוחסו לו בכתב האישום; המערער כלל ברשימון היבוא ת/53, הצהרה לפיה הוא מייבא "אופנים", במקום "אופנים חשמליים" או "אופנים עם מנוע עזר", ובכך עבר עבירה לפי סעיף 212 (א)(4) לפקודת המכס; צירוף אישור מכון התקנים לגבי דגם אופנים שלא יובא בפועל מהווה מסירת הצהרה כוזבת, במובנה של העבירה לפי ס"ק (6); ההצהרה המטעה בדבר יבוא "אופנים", בפני מר פודור שהיה **"אמון מטעם עמיל המכס על סיווג הטובין"**, מהווה **"הטעיה של פקיד מכס"**, במובנה של העבירה לפי ס"ק (9).

עוד נקבע כי המערער הבריח את האופנים, כמיוחס לו, עבירה לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס, במטרה לעקוף את האיסורים החלים על יבוא אופנים חשמליים ללא ההיתרים הנדרשים, וכן עבר עבירה של השטת טובין בניגוד לצו הפיקוח.

עיקר טיעוני המערער

ב"כ המערער, שראוי לציין כי לא ייצגם בבית המשפט קמא, אינו חולק על קביעות המהימנות שקבע בית המשפט קמא אלא על "כשלים משפטיים" שנמצאו כנטען, בהכרעת הדין (סעיף 36 להודעת הערעור).

צוין, כי לא היה חולק כי ניתן היה לעשות שימוש באופנים שיובאו, כאופנים רגילים לכל דבר; האופנים היו נטולי מנוע עזר ופריטים "חשמליים" חיוניים אחרים (סוללה, בקר), וניתן היה לרכוב עליהם תוך שימוש בדוושות; מדובר היה אפוא, במוצר מוגמר, ולא היה פגם בסיווגם כאופנים רגילים. עוד עמד ב"כ המערער על כך, כי לא נתפסו ברשות המערער חלקים המתאימים להפוך את האופנים שיובאו לחשמליים. ב"כ המערער הפנה להלכה הנוהגת לפיה, בעת שבאים לסווג את המוצר המיובא, אין כל משמעות לכוונותיו או תוכניותיו של היבואן מה יעשה במוצר, לאחר יבואו (ת"א 3747/09 **שי מוצרי איכות בעמ נ. מכס חיפה**; ע"א 566/73 **נאות הכיכר מסעות וטיולים בע"מ נ. מדינת ישראל**, פד"י כח(2) 128 (להלן: עניין נאות הכיכר)).

נטען בנוסף, כי עומד למערערים סייג מפני אחריות פלילית בשל טעות במצב משפטי, על פי סעיף 34יט לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, וזאת נוכח הסתמכותו של המערער, שהיה חסר ניסיון בענייני יבוא באותה עת, כנטען, "**על עצתם של סוכני המכס ואישור שהתקבל על ידי מכון התקנים**"; עוד צוין, כי המערער גם טען באמרתו הראשונה, ת/76, כי לא ידע שיש במעשיו חשש לפלילים; ב"כ המערער טען כי יש לדחות את קביעת בית המשפט, כי המערער ביצע הפרדה מלאכותית בין הרשימונים, ת/53 ו- ת/54, באופן שלא איפשר לעד פודור לסווג נכונה את המוצרים, שכן פודור הכין את מסמכי היבוא בשני הרשימונים, בו זמנית, כנטען; עוד נטען, כי פודור לא הסיר בעדותו אחריות גם ממכון התקנים לדרך סיווג המוצר, באופן המחזק את טענת המערערים כי סוכני המכס עשו כל שלא ידם כדי לא לקחת אחריות על המעשים, ו"**להותיר את המערערים לבדם במערכה**" (סעיפים 102-103).

עוד סבור ב"כ המערערים כי עומדת למערערים גם טענת הגנה מהצדק, הן בשל פגיעה בתחושת הצדק, והן בשל שיקולים של אכיפה בררנית, שיש עימה כדי להביא לזיכויים. נטען, כי החוקרים לא בדקו כיווני חקירה אחרים, וביקשו להביא להרשעת המערערים "**בכל מחיר**". לא נערך בירור מעמיק עם פודור, מדוע אישר את היבוא, חרף הנסיבות המחשידות להן טען; סוכני המכס לא נחקרו תחת אזהרה, על אף שבהודעותיהם של פודור ושל מירי סגל, נאמר בסוף החקירה, באופן המעורר תמיהה, כי "**לא הופעל עלי לחץ ולא הובטח לי דבר...**"; עוד נטען, כי היה מקום לבצע חקירה במכון התקנים בקשר לאישור האופנים "**על שלל מאפייניהם**" (פסקה 115).

נטען כי בית המשפט שגה בכך שנתן משקל לעדותה של מירי סגל, שטענה כי היא זוכרת בפרטי פרטים את ההתרחשויות ביום 25.10.2010, אולם נשתכח ממנה כי כבר ביום 20.10.2010, הגיע המערער למכולה שתכולתה נבדקה, ומשכך לא יכול היה המערער להיות מופתע למראה האופנים בעת פתיחת המכולה ביום 25.10.2010. לדעת ב"כ המערער, מתעורר חשד, כי גם גב' סגל ביקשה בעדותה "**להוריד ממנה ומחברת ג'קי ליין על נציגיה את האחריות כסוכני מכס**". עוד נטען, כי החוקרים לא ניסו לחקור את לקוחות החברה באשר למכירת אופנים רגילים או אופנים עם מנועי עזר.

ב"כ המערערים חזר על הטענה שהועלתה בבית משפט קמא, לגבי נסיבות גביית האמרות, ודרך האזהרה הכללית. נטען כי המערער נחקר בלא לדעת מהי מטרת החקירה, ואף מתעורר ספק אם ידע כלל כי הוא מצוי בחקירה, ואף "**לא התאפשר לו קבלת יעוץ משפטי כדין בזמן אמת**". נטען כי בית המשפט נתפס לכלל טעות בכך שקבע כי המערער ידע על מטרת החקירה, נוכח כך שהיה עד לפתיחת המכולה ביום 25.10.2010, תוך התעלמות מכך שהאמרה, ת/76, שהייתה ראייה מרכזית, נגבתה מהמערער ביום 24.10.2010, דהיינו יום קודם לפתיחת המכולה. בנסיבות אלה, סבור ב"כ המערער, שיש לפסול את קבילותה של ת/76.

ב"כ המערערים טען כי עומד למערערים סייג מאחריות פלילית זוטי דברים, על פי סעיף 34 יז לחוק העונשין, אפילו אם ייקבע כי ביצעו את העבירות, שכן מדובר במעשים קלי ערך, שניתן להשית בגינם כופר כספי. בהקשר זה נטען, כי לא נשקף למערערים "רווח אמיתי" אם היה מוצהר על יבוא אופנים חשמליים. עוד נטען, כיהיה ניתן לנקוט בהליך של סילוק ליקויים, מול מכון התקנים, שכן ההבדלים בין האופניים שאושרו על ידי מכון התקנים, לבין האופניים שיובאו, לא היו משמעותיים.

תגובת המשיבה

המשיבה טענה כי אין להתערב בממצאים אותם קבע בית המשפט, ובכללם, בממצאי המהימנות שנקבעו לגבי המערער והעדים פודור וסגל. המשיבה מבקשת להסתמך על קביעת בית המשפט כי האופנים יובאו על מנת להפוך אותם לחשמליים, וכי באופנים שיובאו יש "פוטנציאל להפוך לאופנים חשמליים, וכי כך היה לסווגם על ידי מעריך המכס" (ס' 51-52 לפסק הדין). לענין סיווגם של האופנים, חזרה והפנתה ב"כ המשיבה להוראה (2)3 בצו תעריף המכס, לפיה אין צורך כי האופנים יהיו מוגמרים, ודי לבחון את המאפיינים המהותיים של המוצר, כפי שהעיד על כך המערך ציבורי. המשיבה טוענת בנוסף כי הקביעה בעניין נאות הכיכר, אינה ישימה בעניינו של המערער, שכן כבר בעת היבוא היה מקום לסווג את האופנים, שהיו מוצר בלתי מוגמר, כאופנים חשמליים.

עוד מפנה המשיבה ליבוא שבוצע על ידי המערער על פי רשימון היבוא, ת/54, בתקופה המקבילה ליבוא 125 זוגות האופנים, הכולל "125 סטטורים, 125 מצברים, 140 בקרים 125 סטים של כיסויי מנוע, 125 סטים של ברגים"- חלקים הנדרשים להפוך אופנים לחשמליים - באופן התואם את כמות האופנים שיובאו ברשימון היבוא ת/53. באשר לטענה כי החלקים אינם תואמים, מפנה המשיבה בעניין זה, לחוסר שיתוף הפעולה של המערער שלא הסכים להצביע בפני החוקרים היכן מצויים החלקים או למי מכר אותם (מזכר שערך החוקר פיונטק, ת/80, בו הוא מציין כי המערער התבקש להביא חשבונות מס או תיעוד אחר שיבהיר אם מכר את הפריטים אולם המערער סרב לשתף פעולה בעניין זה). עוד נטען, כי טענת המערער כי לא ידע כי עליו לדווח על יבוא החלקים, בנפרד מהאופניים, מהווה לפחות כוונה לביצוע המעשה בדרך של "עצימת עינים".

המשיבה מבקשת לדחות את טענת הטעות במצב דברים שהעלתה ההגנה; צוין כי באמרה ת/76, טען אומנם המערער כי לא ידע שהרכבת האופנים לחשמליים מהווה עבירה, אולם בד בבד, הסביר באמרתו כי הפסיק לייבא אופנים חשמליים בשל הגבלות משרד התחבורה, ולפיכך נפנה ליבוא מפוצל. משכך היה המערער מודע לאיסור על יבוא אופנים מוגמרים. גם מעדותו של פודור עלה כי הבהיר זאת למערער, אולם המערער טען בפניו כי אין קשר בין החלקים לאופנים, ולפיכך סיווג את האופנים כרגילים. מאמרות המערער ומעדותו עלתה גם בקיאותו בהלכות מיסוי הנוגעים ליבוא אופנים, ושינוי הנהלים בעניין יבוא אופנים חשמליים.

לדעת המשיבה לא נפל פגם בדרך ניסוח דברי האזהרה בעת גביית האמרות, שכן בשלב החקירה ההתחלתי, לא קיימת וודאות באילו עבירות יואשם הנחקר בסופו של דבר. עוד מבקשת המשיבה להסתמך על קביעת בית המשפט כי המערער נכח בעת פתיחת המכולה, ולפיכך ידע מה מיוחס לו. המערער אף ידע מהי מטרת החקירה ביום 24.10.2010, שכן כמה שעות קודם לחקירה נערך חיפוש בבית העסק (ת/14), והמערער אף ידע על בדיקת המכולה ביום 20.10.2010, כעולה מת/76. עוד נטען כי אין בסיס לטענה כי המערער נכח בעת פתיחת המכולה ביום 20.10.2010, נוכח פרוט הנוכחים במסמכים שהוגשו ללא התנגדות, בהם לא מופיע שמו של המערער (ת/13; ת/25);

ת/87).

באשר לטענה לעניין זוטי הדברים, מבקשת המשיבה לדחותה מהטעמים שצוינו בהכרעת הדין.

דין והכרעה

סיווג האופנים

אין חולקין כי ההלכה המושרשת הינה, כפי שנטען על ידי ב"כ המערערים, כי שאלת סיווגו של המוצר המיובא במכס, תיבחן על פי תכונותיו המהותיות של המוצר, ולא על פי כוונותיו של היבואן. בעניין זה נפסק בעניין נאות הכיכר, שדנה בעניין סיווגו של רכב, כי "כוונותיו של מייבא הרכב אינן לענין שעה שגובה המכס בודק את טיב הרכב שיובא; טיבו טבוע ברכב כמו שהוא בפניו ולא בהצהרותיו של הנוגע בדבר השימוש שלו יועד הרכב בעתיד אחרי שישובה ויתוקן למטרתו החדשה."

דרך סיווגו של מוצר מיובא נקבעה בע"א 2102/93 מדינת ישראל נ. מירון מפעלי תעשיות הגליל, פד"י נא (5), ע' 160, כדלקמן: "בשלב הראשון יש להבהיר את טיבם ואת מהותם הפיזיים של הטובין המצויים בלב המחלוקת. המדובר בתיאור של מאפייני הטובין ובתוך כך עמידה על טיבם, על השימוש שנעשה בהם בפועל, על החומרים שמהם הם עשויים, על תכונותיהם וכיוצא באלה. אפיון הטובין יעשה על סמך ראיות, לרבות חוות-דעת מומחים המובאות בפני בית-המשפט, התרשמות השופט מן הטובין בהסתמך על ניסיון חייו ועל סמך ידיעתו השיפוטית.

בשלב השני, יש להבהיר את משמעותם המשפטית של פרטי המכס הנוגעים לעניין...

בשלב השלישי, יפנה הפרשן למלאכת סיווג הטובין...לפי פרט מכס זה או אחר אשר משמעותו המשפטית נחשפה בשלב השני..." (ע' 165, ההדגשות אינן במקור).

ועוד יש לציין, כפי שכבר נאמר לעיל, כי על פי הוראת סעיף 3(2)(א) לצו תעריף המכסיסווג המוצר, גם כשאין מושלם או מוגמר, כמוצר מושלם, ובתנאי ש"הפריט הלא מושלם, או הלא מוגמר יש לו את המאפיין המהותי של הפריט המוגמר או המושלם".

בנוסף יש להזכיר בענייננו את הוראת סעיף 136 לפקודת המכס, עליה עמד גם פודור בעדותו, כפי שיובהר להלן, לפיה:

"טובין שהם חבי מכס לפי הערך והם מורכבים משני חלקים נפרדים או יותר, כל חלק מהם, או שיובא בנפרד, יוטל עליו מכס לפי השיעור החל על הטובין השלמים".

סבור אני כי סיווגם של האופנים שיובאו, כאופנים עם מנוע עזר - אופנים חשמליים - מעוגן היטב בראיות שהובאו בפני

בית משפט קמא.

בפני בית המשפט עמדה חוות דעתו של המערך הראשי, מר ציבור, שבית המשפט ייחס לה את מלוא המשקל המקצועי, לפיה האופנים המיובאים הינם אופנים בעלי מנוע עזר, בלתי מוגמרים, שטבועים בהם מרכיבים מהותיים של אופנים חשמליים, המבדילים אותם מאופנים רגילים, ובכללם, כפי שתיאר בית המשפט קמא, **הכנה לסטטור** בגלגל האחורי, שהינו חלק ממנוע האופנים החשמליים, ציר חלול בגלגל האחורי, המאפשר העברת חיווט; קיומו של תא למצבר; מד מהירות; שקע חשמלי לחיבור מצבר למטען ומפסק הפועל באמצעות מפתח; באריזת האופניים במכולה, נמצא **מטען למצבר**, ציוד תאורה ואיתות, אשר אינם מאפיינים ציוד של אופנים רגילים.

לצד האמור עומדת גם התרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט קמא שבחן את האופנים, כי **"עולה בבירור כי מדובר באופניים שיש בהם התכונות הנדרשות כדי להפוך לחשמליים - יש בהם מקום ייעודי להרכבת סוללה, לוח שעונים ועוד"**.

לבד מחוות דעתו המקצועית של מר ציבור, הובאה בפני בית המשפט התרשמות דומה של עובדי המכס וסוכני המכס פודור וסגל, כי אכן מדובר באופנים חשמליים. תצוין במיוחד, עדותו של מר פודור, בעל ותק רב במלאכת הסיווג, כפי שעלה מעדותו, ומי שסיווג את הטובין במסמכי היבוא, שקבע נחרצות, לאחר בחינת המוצר המיובא, כי אין מדובר באופנים רגילים, אלא ב"אופנים חשמליים" או אף "באופנוע" ממש ("המדינה הוטעתה לכל אורך הדרך...מה שהגיע לכאן זה אופנוע, אופנוע לכל דבר...יש למסות את זה על פי אופנוע ולא על פי אופנים"; "מדובר בשלד של אופנוע חשמלי לרבות הכידון שעליו יש מד מהירות וגם מד מתח....אלה הם אופנים חשמליים", עדות מיום 27.6.2016, ע' 3-4). אציין בעניין זה, כי טענת ב"כ המערערים כי עדותו של פודור היתה מוטה כנגד המערער, נוכח מחויבותו המקצועית גם כלפי המכס, נדחתה על ידי בית המשפט קמא נוכח כך שפודור העיד כי פנה אל המערער והביע חששותיו כי המערער עוסק ביבוא מפוצל של אופנים וחלקים "חשמליים" לאופנים, והמערער "הרגיעו" במתן הצהרה לתיק היבוא, כי אינו עוסק בכך, וכי הוא מוכר את החלקים בשוק החופשי.

עוד יש לציין, כי הטענה הנוגעת לאמירה המופיעה בהודעות סוכני המכס ("**לא הופעל (עלי) לחץ ולא הובטח (לי) דבר...**", או כי מדובר "באכיפה בררנית", שהותירה את המערער לבדו "במערכה", לא עלתה כלל בבית משפט קמא, ומדובר בניסיון ל"מקצה שיפורים" נטול בסיס ראיתי עובדתי, שאין לו מקום בהליך הערעור; בנוסף עלה, כי הגב' סגל לגביה נטענו טענות דומות על ידי ב"כ המערערים, כלל לא הייתה מעורבת בהליך הסיווג של האופנים, ובעת מתן עדותה כבר פרשה מעיסוקים הקשורים במכס. לבסוף, מן הראוי להעיר, כי הטענות כנגד **מהימנותם** של שני עדים אלה, אינן עולות בקנה אחד עם עמדת המוצא בכתב הערעור, לפיה המערערים אינם חולקים על ממצאי המהימנות שקבע בית המשפט קמא, שבפניו הופיעו העדים.

הטענה כי ניתן לרכוב על האופנים המיובאים, כפי שהם, אין בה כדי לשנות את הקביעה כי מדובר במוצר לא גמור, שלנוכח מרכיביו ומאפייניו, יש לסווגו כאופנים עם מנוע עזר. ההגנה התבססה על עדות המערער לבדה, שלא נתמכה בכל חוות דעת מקצועית המנוגדת לזו שנמסרה על ידי מר ציבור, ומטבע הדברים, שערך הראיתי של דברי המערער בקשר למהות האופנים כרכב משא, והשימוש "הרגיל" בחלקים ה"חשמליים" שהותקנו על האופנים המיובאים, לא היה רב, נוכח האמינות הנמוכה שיוחסה לדברי המערער, ומשעדות המערער הינה של "עד מעוניין", שיש לנהוג זהירות יתר

בדבריו.

טענת המערער כי דגם אופנים, בעל מרכיבים שחלקם דומה לאלה של האופנים המיובאים, קיבל את אישורו של מכון התקנים, אין בה כדי לסייע למערער, שכן לא היתה מחלוקת כי האופנים המיובאים היו שונים במרכיבים שונים מאלה שנבדקו על ידי מכון התקנים, וצורף להם מטען למצבר. יותר מכך; הבדיקה המוקדמת שערך מכון התקנים בת/40, התייחסה לעמידה בתקן הבטיחות הנדרש לאופנים רגילים, ולא לאופנים עם מנוע עזר, כמצוין בת/37, ולנוכח העובדה כי בסופו של דבר, אופנים חשמליים מהווים גם אופניים, אין לבוא בטרוניה בעניין זה למכון התקנים, שאינו עוסק בשאלת הסיווג, ולא התייחס בת/40 אלא למרכיבים הרגילים של האופנים. כאמור, אישר המערער בעדותו, כי מכון התקנים פסל בעבר דגמי אופנים עם מנוע עזר, בשל בעיית משקל יתר, כאשר המוצר הוגדר מתחילה, כאופנים חשמליים.

היסוד הנפשי

מכון התקנים קבע בת/37 כי הבדיקה שנערכה בת/40 לאב טיפוס שהוצג על ידי המערער, לא תאמה את דגם האופנים שיובא על ידי המערער.

המערער אף טען כי האופנים שסופקו היו שונים מאלה שהוזמנו על ידו. טענת המערער כי לא היה מודע לטיבם של האופנים המיובאים, נדחתה על ידי בית המשפט קמא כלא מהימנה, ואין מקום להתערב בקביעה זו, שנומקה כדבעי. נציין, כי במסגרת הערעור בפנינו, טען ב"כ המערער כי בית המשפט לא הביא בחשבון, כי המערער נכח במעמד פתיחת המכולה, עוד ביום 20.10.2010, ולפיכך לא גילה הפתעה במועד הנוסף של פתיחת המכולה, אולם מאמרה שמסר המערער לחוקר המכס, ביום 24.10.2010 (ת/76), עלה כי למעשה לא נפתחו קופסאות הטובין בנוכחותו, והמערער מסר כי הגיע למכולה ביום 20.10.2010 **"בסוף התהליך המכס החזיר את כל הקופסאות למכולה וסגר אותה בנוכחותי"**, וכי **"פתיחת הקופסאות"**, יועדה ליום 25.10.2010. (ת/76, שורות 94 - 99).

בצד קביעות אלה, קבע בית המשפט כי טענת המערער כי מדובר ביבוא של אופני משא רגילים, אינה ראויה לאמון, נוכח המאפיינים ה"חשמליים" של האופנים שיובאו, והודאתו של המערער בחקירה, ובפני עדים (מירי סגל, החוקר חיים טמיר), כי הוא מייבא חלקי חילוף בנפרד לצורך הרכבת אופנים חשמליים, ומשטענת המערער בעדותו, כי ליבוא החלקים אין קשר ליבוא האופנים, נדחתה.

האמירות בפני העדים, בעניין היבוא המפוצל, השתלבו גם עם הנאמר באמרתו הראשונה של המערער בחקירה, ת/76: **"את ה- 135 אופנים הקודמים הרכבתי מנועים חשמליים אצלי ומכרתי אותם כאופניים חשמליות וכל החלקים החשמליים הנוספים הגיעו במשלוחים נפרדים"** (שורות 76-79). הטענה הנוגעת לדברי האזהרה הכלליים בתחילת האמרה, בלא שהחוקר יעמיד את המערער בגוף האמרה, על החשדות הקונקרטיים המיוחסים לו, אינה מבוטלת, אולם בית המשפט קמא קבע, בצדק, כי אין בכך כדי להביא לפסילת האמרה.

אכן, כפי שנפסק לא אחת **"...פגם באזהרה אשר לא פגע באופן חמור ביכולתו של החשוד לבחור האם להודות במיוחס לו לא יביא לפסילת הודאתו"** (ע"פ 4415/16 מדינת ישראל נ. פלוני, 15.10.2017, פסקה 17), ובמקום אחר, נאמר, כי יש לבחון אם הפגמים שנפלו מהווים **"סטייה חמורה מכללי החקירה או פגיעה מהותית בזכותו להליך הוגן וביכולתו (של חשוד) לבחור שלא למסור את ההודעה"** (ע"פ 3237/15 און יהודה נ' מדינת ישראל, דעת הרוב, 1.6.2016). ראו בנוסף, ע"פ 1382/99 בלחניס נ' מדינת ישראל (3.8.99).

המערער הועמד מתחילת חקירתו, על כך שהוא מואשם בעבירות על פי "פקודת המכס, ו/או חוק המע"מ ו/או חוקיות היבוא"; נוכח כך שהמערער הוזעק לנמל אשדוד ביום 20.10.2010, עם הגעת מכולת האופנים, ואף שיחרר באותם ימים ממש מכולה נוספת של חלקי חילוף לאופנים, הרי שנקל היה להבין כי החקירה סבבה לעניין חוקיות היבוא, בהקשר לעיסוקו של המערער. יותר מכך; **מודעתו** של המערער לטיבה ותכליתה של החקירה, עלתה מפורשות גם מעדותו של המערער בבית משפט קמא, במסגרת החקירה הראשית, בה מסר כי במהלך חיפוש שנערך בבית העסק, **שקדם** לגביית אמרתו הראשונה, אמרו לו החוקרים כי הוא חשוד **בהברחת אופנים חשמליים** (דיון מיום 20.7.2016, ע' 62, שורות 4-5). המערער אף הועמד מתחילת החקירה על זכותו שלא להשיב לשאלות החוקרים, ועל זכותו להיוועץ בעורך דין. המערער ניצל זכות זו, והתקשר למידעו, אדם בשם חיים כהן, כמצוין באמרה, שעל פי עדותו של המערער יעץ לו עצה, שהמערער ניחם עליה בדיעבד, **"לעשות מה שהם (החוקרים) אומרים...במקום שהוא יגיד לי "תסתום את הפה וזהו זה"** (דיון מיום 7.5.2017, ע' 13, שורות 13-16). נוכח נסיבות אלה, ומשהמערער אף טען בעדותו כי נאזק לפני החקירה, אין לקבל את הטענה כי המערער לא היה מודע לכך כי החקירה נוגעת לחשד בביצוע עבירות, או כי החוקרים פגעו בזכות השתיקה או בזכות ההיוועצות של המערער, שבחר, כך עולה, למסור פרטים מפרטים שונים על פי הייעוץ שקיבל. עוד יש לציין, כי המערער לא הודה בחקירה בהברחת אופנים חשמליים.

לדבריו של המערער באמרה, בדבר יבוא מפוצל, נמצא חיזוק גם בכך שבאותם ימים ממש, ביצע המערער יבוא של חלקים "חשמליים" לאופנים, במספר זהה כמעט למספרם של האופניים המיובאים; חוסר שיתוף הפעולה של המערער בחקירה, במסירת פרטים הקשורים במקום הימצאם של אותם חלקים, לצורך בדיקת התאמתם לאופנים שייבא המערער, מהווה ראית חיזוק לראיות האחרות הקשורות בפיצול היבוא.

אין מקום לקבלת הטענה בדבר הסתמכותו של המערער על חוות הדעת המקצועית של סוכן המכס, פודור, בסיווג המוצר; היפוכם של הדברים הוא הנכון. מהראיות שהוצגו, עלה כי המערער הפגין עצמאות מלאה בקבלת החלטותיו, ואף לא הציג את התמונה השלמה הנוגעת ליבוא בפני סוכן המכס. כך עלה, כי סוכן המכס הוא שהביע חששו בפני המערער לעניין מהות היבוא נוכח הוראת סעיף 136 לפקודת המכס (ע' 3 לעדותו של פודור, (שורות 22-25)), והמערער נדרש בשל כך, להעביר לסוכן המכס מכתב "הרגעה" בעניין. המערער אף הודה באמרתו ת/76, כי לא יידע את סוכן המכס בדבר תמונת היבוא בכללותה: **"זה לא עניינו"** (שורה 90). **מיום 5.6.1962 תיקון מס' 2 ס"ח תשכ"ב מס' 371 מיום 5.6.1962 עמ' 84 (ה"ח 501) החלפת סעיף 135 הנוסח הקודם: המכס - לפי השיעור הגבוה יותר 135. טובין שסווגו או שאפשר לסווגם לפי שמות, כותרות או הגדרים שונים שיש הבדל ביניהם לענין מכס, הרי אם היה הבדל לענין חבות או פטור - יהיו חבים במכס, ואם היה הבדל לגבי שיעורי המכס - יוטל עליהם השיעור הגבוה ביותר.**

מיום 25.3.1965

תיקון מס' 3

ס"ח תשכ"ה מס' 453 מיום 25.3.1965 עמ' 118 (ה"ח 634)

ביטול סעיף 135

הנוסח הקודם:

סיווג טובין

135. טובין שסווגו או שאפשר לסווגם לפי שמות, כותרות או הגדרים שונים שיש הבדל ביניהם לענין מכס, הרי אם היה הבדל לענין חבות או פטור - יהיו חבים במכס, ואם היה הבדל לענין שיעורי המכס - יוטל עליהם השיעור הגבוה ביותר, ובלבד שסיווגו לפי השם, הכותרת או ההגדר המפרשים את הטובין פירוש מפורט יותר. כאשר נשאל המערער בחקירה האם הוא מודע לכך שפיצול היבוא, ומכירה של אופנים חשמליים שהורכבו בישראל מהווה עבירה, השיב: **"לא, כל החנויות עושות את זה כבר שלוש ארבע שנים, שיילכו אליהם"** (ת/77, שורות 67-70), ואף אמר לחוקריו כי הצליח **"לעקוף את ציבוטרו ולא יעזור לו כלום, והוא לא יכול לעשות לי כלום"** (ת/20), באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טענת הסתמכות כלשהי, שממילא לא טען אותה המערער בעת החקירה או בעדותו בבית המשפט קמא.

המערער היה מודע לדרישות התקן החדש (ת/35), החל על יבוא אופנים חשמליים, ואישר כי חדל מניסיונות קודמים לייבא אופנים חשמליים באופן ישיר, כמוצר מוגמר. על פי הראיות שהוצגו בבית משפט קמא עסק המערער בהרכבת אופנים חשמליים בבית העסק, לאחר יבוא האופנים וחלקיהם, ועיקר עיסוקו היה במכירת אופנים חשמליים. בנסיבות אלה, לאחר שלא ניתן אמון בדברי המערער כי לא ידע אילו אופנים נשלחו אליו, או מהם המרכיבים החשמליים שהיו מותקנים על האופנים המיובאים, ונוכח התעלמותו מפנייתו של סוכן המכס פודור בדבר חבויות המכס על יבוא מפוצל והטענה כי **"הצליח לעקוף את ציבוטרו"**, שמשמעה כי חיפש דרכים לעקוף את מגבלת התקן הכרוך ביבוא ישיר של אופנים חשמליים, הרי שהוכח היסוד הנפשי הנדרש לביצוע העבירות שיוחסו למערער, שעניינם מודעות, לפחות בעצימת עיניים, למסירת פרטים לא נכונים במסמכי היבוא הנוגעים ליבוא האופנים, וכן לביצוע עבירת ההברחה, המוגדת בפקודת המכס (סעיף 2), כיבוא טובין **"בכוונה להונות את האוצר או לעקוף כל איסור, הגבלה או תקנה בענין ייבואם"**, וכן לביצוע עבירה של השטת טובין בניגוד לצו הפיקוח.

בית המשפט קמא הרשיע את המערער בעבירה לפי סעיף 211(א)(9), הנוגעת להטעיתו של **"פקיד המכס"**, לאחר שקבע כי המערער הטעה את **"עמיל המכס ובעיקר את מר פודור שהיה אמון מטעם עמיל המכס על סיווג הטובין שיובאו..."** (פסקה 70), ואולם המאשימה בבית משפט קמא לא ייחסה למערער אישום הנוגע להטעיתו של מר פודור, שהינו **"סוכן מכס"**, על פי ההגדרה בחוק סוכני המכס, תשכ"ה - 1964, ומשקיימת ממילא, כפילות בכתב האישום לענין מסירת הפרטים הלא נכונים המופיעים בס"ק (4) ו-(6), הרי שיש לזכות את המערער מהעבירה שבס"ק (9).

לא מצאתי ממש בטענה הנוגעת ל"זוטי דברים".

סעיף 34ז לחוק העונשין, קובע בענין זה, כי אדם לא יישא באחריות פלילית **"אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך."**

מעשיו של המערער אינם עומדים באמות מידה אלה. נראה שעיקר טענתו של המערער נוגע לשיעור המס המופחת המוטל על יבוא אופנים רגילים ביחס לאופנים חשמליים, שלפי הנטען על ידי המערער היה שולי יחסית; אולם בלא להקל ראש בשיעור התשלום שביקש המערער ל"חסוך" מהמדינה, עקב הדיווח הלא נכון במסמכי היבוא (שאף לא היה

מבוטל ביחס לתשלום המס הכולל שנדרש המערער לשלם בסך של 13,300 ₪, כעולה מת/53), הרי שחומרת מעשיו של המערער הינה בכך שהמעשים נועדו לעקוף את מגבלות העמידה בתקן החל על אופנים חשמליים, ובכללן הגבלת המשקל המכסימלי של האופניים עד 30 ק"ג (ת/35, סעיף 4.3.6); עקיפת מגבלות אלה, משמעה יצירת פוטנציאל לסיכנו של הציבור עקב אפשרות שימוש באופנים חשמליים שלא עברו כל בדיקה של מעבדה מוסמכת ובחינת ההתאמה של האופנים לדרישות תקנות התעבורה כמובהר בת/35, זאת, לאחר שהמערער כשל פעם אחר פעם בניסיונותיו לייבא אופנים חשמליים "תקניים", שיעמדו בדרישות המעבדה המוסמכת.

עוד יש לציין כי חומרה מיוחדת נודעת למסירת פרטים לא נכונים במסמכי יבוא, ולהברחת טובין תוך ניסיון לעקוף את המגבלות על יבואם, באופן שיש בהם לא רק כדי לשבש את פעולת המכס, אלא גם לערער את בסיס האמון ביחסים שבין היבואן לשלטונות המכס, החיוניים להפעלה יעילה ונוחה יותר של דרך גביית המסים ולשחרור הטובין, לטובת שני הצדדים.

סופו של דבר, הערעור כנגד ההרשעה נדחה, כפוף לזיכוי של המערער מהעבירה לפי סעיף 211(א)(9) לפקודת המכס.

הערעור לעניין העונש

ב"כ המערער מבקש להקל בעונשו של המערער; נטען כי מתחם העונש עליו הורה בית המשפט קמא, 4-12 חדשי מאסר בפועל, הינו מתחם מכביד, וכי במקרים לא מועטים, בהם היקף ההשתמטות ממס היה גדול יותר, הוטלו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ובמקרים אחרים הושת כופר כספי בגין עבירות של הברחות במכס. נטען בנוסף, כי עונשי המאסר המותנים שהוטלו, מתייחסים שלא לצורך גם לעבירות על פי פקודת מס הכנסה ומע"מ, וגם שיעור הקנסות שהוטלו אינו מידתי.

צוין, כי המערער הופנה על ידי בית המשפט קמא לממונה על עבודות השירות שקבע כי המערער אינו מתאים לעבודות שירות בשל מגבלה רפואית של יתר לחץ דם, על אף שהמערער עובד בבית העסק מזה שנים, ללא תקלות. עוד צוין, כי למערער נגרם הפסד כספי נוכח תפיסת הטובין ומכירתם על ידי המכס, וכי מאז האירוע שבפנינו, נדרש המערער על ידי המכס לפתוח כל מכולה המיובאת על ידו, כאשר עלויות הבדיקה מושתות על המערער.

נטען כי בית המשפט לא נתן משקל מספק בקביעת העונש, לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; היעדר עבר פלילי; היותו של המערער עמוד התווך של המשפחה, ותומך באמו הקשישה, וכן תרומתו לקהילה כפי שעלה ממכתבו של רב הקהילה. עוד עמד ב"כ המערער על הפגיעה העלולה להיגרם לעובדיו של המערער, במקרה של סגירת העסק, אם יישלח למאסר.

נציין, כי ב"כ המערער עתר בנוסף, כי תישקל שאלת אי הרשעתו של המערער, אולם לא מצאנו מקום לקבלת טענה זו שלא עלתה בפני בית משפט קמא, ולנוכח שיקולי החומרה שצוינו, ולאחר שלא עולה כי עבודתו של המערער, שהינו עצמאי, תיפגע מאפשרות של הרשעה.

ב"כ המשיבה עמדה על מרכיבי החומרה שבהתנהגות המערער, ובכללם את ניסיונו של המערער "לעקוף את האיסור

או המגבלה שבהוראת הנוהל של משרד התחבורה..." , כמתואר בגזר הדין. עוד צוין, כי בהחלטות הניתנות על ידי ועדת כופר, נשקלת בין היתר, חומרת העבירה, ובענייננו פגעו המערערים בערכים מוגנים של שלום הציבור, ושמירת בטחונם. המערערים לא הודו ולא קיבלו אחריות, נסיבות שיש לשקול במסגרת הענישה, ואף את חלופת הזמן יש לייחס במידה רבה, להתנהלות ההגנה בתיק.

לאחר ששוקלים אנו את טיעוני הצדדים, ולנוכח מגוון פסקי הדין שהוצגו על ידי שני הצדדים, מהם עלה כי במקרים לא מועטים, גם בנסיבות שלעיתים היו חמורות יותר, הוטלו עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות, ומשבית המשפט קמא היה נכון לבדוק אפשרות ריצוי בעבודות שירות; בשים לב לתפקודו הנורמטיבי של המערער בחלופת השנים הלא מועטות מאז ביצוע העבירות, גילו הלא צעיר של המערער, והיותו תומך במשפחתו, הגענו לכלל מסקנה כי ניתן להפחית מעונש המאסר שהוטל, ולהורות על ריצויו בדרך של עבירות שירות, אם ימצא המערער כשיר לכך.

נוכח ההשלכות הכספיות שנגרמו למערער עקב חילוט האופנים, הקנס שהוטל על המערער, ולאור העבר התקין, רואים אנו מקום להפחית גם מעונש הקנס שהוטל על המערער.

סופם של דברים, הערעור כנגד העונש, מתקבל באופן, שהמאסר בפועל שהוטל על המערער, יופחת, והמערער ירצה 6 חדשי מאסר, אותם יוכל לרצות בדרך של עבודות שירות, אם ימצא כשיר לנשיאת עבודות שירות.

מעמידים אנו את הקנס שהוטל על המערער על סך של ₪50,000.

לא ראינו מקום לשינוי רכיבי העונש האחרים, הנותרים על כנם.

השופט י' עדן:

אני מצטרף למסקנה כי יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין, בכפוף לזיכוי מעבירה לפי סעיף 211(א)(9) לפקודת המכס. זאת מהנימוק לפיו הוכח כי האופניים אשר יובאו הינם במהותם אופניים חשמליים. התוצאה נשענת על היעדר חוות דעת נגדית, ועל העובדה כי בכל אחת מהאריזות של האופניים היה גם מטען, דבר המסיר ספק ביחס למהות המוצר, ושולל מסקנה אחרת, גם אם הבדיקה שהיתה בעבר במכון התקנים היתה לדגם כמעט זהה. אני מצטרף למסקנה ולנימוקים בדבר הזיכוי מעבירה לפי סעיף 211(א)(9) לפקודת המכס. ביחס לגזר הדין - אני מסכים לתוצאה לפיה יש להפחית מעונש המאסר, ולהורות על ריצויו בדרך של עבודות שירות, ככל שהמערער ימצא כשיר לכך, מהנימוקים אשר פורטו ע"י חברי, האב"ד סגן הנשיאה, השופט י' צלקובניק.

השופט ג' שלו:

אני מצטרפת לעמדת חברי.

אשר על כן הוחלט לדחות הערעור כנגד ההרשעה, למעט לעניין זיכוי של המערער מהעבירה לפי סעיף 211(א)(9) לפקודת המכס [נוסח חדש].

הערעור לעניין עונשו של המערער מתקבל, באופן שעונש המאסר לריצוי בפועל יופחת ויעמוד על 6 חדשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, כפוף לחוות דעת הממונה על עבודות השירות. עונש הקנס שהוטל על המערער יופחת, ויעמוד על סך של 50,000 ₪.

העונשים האחרים עליהם הורה בית המשפט קמא, יישארו ללא שינוי.

הממונה על עבודות השירות יזמן את המערער לבדיקת התאמתו לעבודות שירות, בשים לב לדברי המערער כי הוא עובד ומתפקד, ללא תקלות בריאותיות. ב"כ המערער יוודא הגעת המערער לממונה.

המשך הדיון נקבע ליום 27.2.2019, שעה 09:00. ההחלטה תועבר לממונה על עבודות שירות.

ניתנה היום, י' שבט תשע"ט (16 ינואר 2019), במעמד הצדדים.

גילת שלו, שופטת

יואל עדן, שופט

יורם צלקובניק, אב"ד